

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุนของสตรีวัยก่อนหมดประจำเดือนเขต กรุงเทพมหานคร

FACTORS RELATED TO HEALTH PROMOTION BEHAVIORS FOR DELAYING OSTEOPOROSIS AMONG PRE-MENOPAUSAL WOMEN IN BANGKOK

สาวิตรี นิโรภาส 4736284 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : มณีรัตน์ ชีระวิวัฒน์ Ph.D., นิรัตน์ อิมามี Ph.D., ธวัชชัย วรพงษ์ Ph.D.

บทคัดย่อ

โรคกระดูกพรุน กำลังเป็นปัญหาที่สำคัญในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งพบปัญหามากในสตรีวัยก่อนหมดประจำเดือน การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการรับรู้กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุนของสตรีวัยก่อนหมดประจำเดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีวัยก่อนหมดประจำเดือน ที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 368 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนและปัจจัยส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุน ซึ่งผ่านการทดสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงของเครื่องมือตามหลักวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test และ วิธีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุขั้นตอน (multiple regression analysis)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุน ($p = 0.284, 0.087$ และ 0.499 ตามลำดับ) ส่วนการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.014$)

2. การรับรู้ความสามารถตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อชะลอภาวะกระดูกพรุนสูงสุด รองลงมาได้แก่อายุ ดัชนีมวลกาย และการรับรู้ความรุนแรงต่อภาวะกระดูกพรุน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ $0.470, 0.197, -0.178$ และ 0.165 ตามลำดับ และตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันทำนายความผันแปรของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีวัยก่อนหมดประจำเดือนได้ ร้อยละ 32.70

คำสำคัญ: กระดูกพรุน/ สตรีวัยก่อนหมดประจำเดือน

FACTORS RELATED TO HEALTH PROMOTION BEHAVIORS FOR DELAYING OSTEOPOROSIS AMONG PRE-MENOPAUSAL WOMEN IN BANGKOK

SAWITREE NIROPAS 4736284 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCE

THESIS ADVISORY COMMITTEE: MANIRAT THERAWIWAT, Ph.D., NIRAT IMAMEE, Ph.D., THAVATCHAI VORAPONGSATHORN, Ph.D.

ABSTRACT

Presently, osteoporosis, which has been found most among premenopausal women, is a major problem in various countries around the world including Thailand. This survey research aimed to study the factors relating to health promotion behaviors for delaying osteoporosis and the relationship of perception and health promotion behaviors for delaying osteoporosis in premenopausal women. The samples were composed of 368 premenopausal women residing in Bangkok Metropolis who were selected by employing a multi-stage sampling method. The instrument used for collecting data was the interviewing questionnaires regarding factors relating to health promotion behaviors for delaying osteoporosis. This instrument has been academically tested for its correctness and reliability. The data were analyzed by computing the following statistics: percentage, arithmetic mean, standard deviation, Chi-square test, and multiple regression analysis.

The results of the study showed that:

1. There was no significant relationship between educational level, occupation, income, and health promotion behaviors for delaying osteoporosis ($p=0.284$, 0.087 , and 0.499). However, a significant relationship was found between receiving information and health promotion behaviors for delaying osteoporosis ($p=0.014$).

2. Perceived self-efficacy was found to influence health promotion behaviors for delaying osteoporosis, whereby the other factors that were found to influence health promotion behaviors were age, body mass index, and perceived severity of osteoporosis, Beta = 0.470 , 0.197 , -0.178 , and 0.165 respectively. All of these factors together could be able to predict the variance of health promotion behaviors of premenopausal women at the predictability rate of 32.70 percent.

KEY WORDS: OSTEOPOROSIS / PREMENOPAUSAL WOMEN

126 pages